

## **Rettevejledning til opgave 1**

### **1. Er rettens kendelse rigtig?**

Der kan efter praksis pålægges editionspligt med hjemmel i retsplejelovens § 343, sammenholdt med reglerne om edition, jf. Den civile retspleje, s. 486. Der er på dette tidspunkt ikke en sag, og FarmCorp har tilkendegivet, at der ikke vil blive anlagt en sag mod HansVin ApS, så det er reglerne i retsplejelovens § 299, jf. § 300, der skal anvendes.

Det angives i forbindelse med begæringen, at begæringen fremsættes med henblik på at bevise, at der er en mangel. Det skal således diskuteres, om retten i det konkrete tilfælde skal pålægge editionspligt, jf. om denne vurdering Den civile retspleje s. 512, og det skal særligt diskuteres, om begæringen er tilstrækkeligt konkret, og om beviset ikke i stedet kan føres på anden måde – det kan f.eks. undersøges, om vinen indeholder glykol.

De studerende bør efter en samlet vurdering konkludere, at kendelsen ikke er rigtig.

### **2. Bør landsretten afvise selskabet Braunerholz' kære?**

De studerende bør indledningsvis konstatere, at retsplejelovens § 389 a ikke finder anvendelse, jf. ordene ”under hovedforhandlingen eller under dennes forberedelse” og U 2015.3715 H.

Kendelsen om editionspligt er ikke rettet mod selskabet Braunerholz, der således skal have fornøden retlig interesse – dvs. en personlig, konkret og aktuel interesse – i kendelsen. Braunerholz har som udgangspunkt ikke en retlig interesse i en afgørelse rettet mod breve, e-mails, mødereferater og aftaler, der er i selskabet Hans Vins besiddelse, men f.eks. en aftale om et forlig ifølge aftalen kan være fortrolig. De studerende skal således diskutere, om Braunerholz på det grundlag har retlig interesse – resultatet er ikke afgørende.

### **3. Kan retten pålægge Hans Hansen og Vibe Hansen at afgive forklaring som vidne?**

Der er som udgangspunkt en bred adgang til isoleret bevisoptagelse, jf. Den civile retspleje, s. 487, så det er afgørende, om de kan påberåbe sig andre regler eller principper.

FarmCorp overvejer at anlægge sag mod Vibe Hansens ægtefælle Hans Hansen. Hun kan således påberåbe sig retsplejelovens § 171, stk. 1: ”En parts nærmeste har ikke pligt til at afgive forklaring”, og hun kan derfor ikke pålægges at afgive forklaring.

Når formålet med afhøringen af Hans Hansen er at undersøge, om der er grundlag for at rejse sag mod Hans Hansen, kan han ikke pålægges at afgive forklaring som vidne, idet det vil gøre de sædvanlige partsbeføjelser illusoriske i en eventuel senere sag, jf. Den civile retspleje, s. 494 f.

### **4. Er Hans Hansen afskåret fra at fremkomme med sin indsigelse?**

En isoleret bevisoptagelse gennemføres efter retsplejelovens øvrige bestemmelser, der efter omstændighederne tillempe til den særlige fremgangsmåde, jf. Den civile retspleje, s. 488 f.

Hans Hansen er blevet pålagt inden en bestemt dato at fremlægge et formålsbestemt processkrift, jf. retsplejelovens § 355, stk. 2, og Den civile retspleje, s. 332-334. Det har således præklusionsvirkning, at han ikke indleverer et processkrift, jf. retsplejelovens § 358, stk. 4.

Hansen er selvmøder, og indsigelsen om at han ikke kan pålægges at afgive forklaring som vidne, idet det vil gøre de sædvanlige partsbeføjelser illusoriske i en eventuel senere sag, er en væsentlig retssikkerhedsgaranti for Hansen. Retten bør således påse dette ex officio – og vejlede Hansen om indsigelsen – og retten kan under alle omstændigheder efter retsplejelovens § 358, stk. 6, tillade, at Hansen fremsætter sin indsigelse.

## **Rettevejledning til opgave 2**

### **1. Var det korrekt af retten at tillade Betina at indtræde i sagen?**

Betina ønsker at indtræde i sagen og nedlægger påstand om, at en del af erstatningen – sagens genstand – tilkommer hende. Der er tale om hovedintervention efter § 251.

Der er værneting for kravet i Danmark, jf. § 251, stk. 1, nr. 1. Dette følger også af, at det i opgaven er oplyst, at sagen er korrekt anlagt ved Retten i Glostrup.

Hun nedlægger selvstændig påstand om (en del af) sagens genstand, og kravet i § 251, stk. 1, nr. 3, er derfor opfyldt. Dette gælder, selvom det ikke er hele genstanden, hendes påstand vedrører.

Der kan argumenteres for, at påstanden vedrører sagsgenstanden (der er på 75.000 kroner), selv om hun alene vil have en andel heraf. I så fald kan kravene behandles efter samme processuelle regler.

Modsat kan der argumenteres for, at kravet er halvdelen af erstatningen på 75.000 kroner. I så fald er kravet under grænsen for småsager, jf. § 400, stk. 1, nr. 1. Kravet skal derfor som udgangspunkt behandles efter småsagsprocessen, og der kan derfor efter lærebogen ikke ske kumulation. Retten kan dog bestemme, at sagen skal udtages af småsagsprocessen, hvorefter kumulationen er mulig. I den gode besvarelse diskuteres det, om retten i § 402 har hjemmel til at udtage sagen af småsagsprocessen.

Sagen er fortsat under forberedelse, og der er ikke grundlag for at statuere, at indtræden burde være sket tidligere.

Det er uden betydning for hovedinterventionen, at Betina nu har bopæl i USA. Der kan ikke kræves sikkerhedsstillelse for sagsomkostningerne efter § 321, da der er indgået overenskomst herom.

DCR, side 134-135, 265-268.

### **2. Var det korrekt af retten at tillade Anders at nedlægge påstanden om udleveringen af ringen under sagen?**

Betina er indtrådt i sagen ved hovedinterventionen, som retten tillod.

I forhold til Anders er Betinas krav, at hun skal have en del af den (mulige) erstatning fra US Rejser. Hun er derfor sagsøger i forhold til Anders. Derfor er ønsket fra Anders om at nedlægge påstand om udlevering af ringen et modkrav til selvstændig dom, jf. § 249, stk. 2.

Betina har bopæl i USA og er derfor processuel udlænding, jf. § 235, stk. 2. Kravet har ikke nogen sammenhæng med den verserende sag, og der skal derfor være værneting i Danmark for at kumulere sagerne.

Betina hævder at have et krav på Anders, og dette krav er uafhængig af påstanden fra Anders. Betina har derfor gods i Danmark, jf. § 246, stk. 3.

Betingelsen i § 249, stk. 2, nr. 1, er derfor opfyldt.

Modkravet kan behandles efter samme processuelle regler, idet ringen skal søges værdiansat. Den er (efterfølgende) oplyst til at have en værdi af 60.000 kroner.

Det fremgår ikke tydeligt af opgaveteksten, om Betina nedlægger påstand mod både Anders og US Rejser. Hvis det antages, at der alene nedlægges påstand mod US Rejser, er Anders ikke modpart til Betina. I så fald nedlægger Anders ikke selvstændig påstand mod en modpart, men særskilt påstand mod Betina. Dette er i så fald et spørgsmål om ad citation efter § 250, stk. 2.

Kravene er tillige, at der er værneting i landet, og at sagerne kan behandles efter samme processuelle regler. Desuden skal der – når de øvrige parter eller tredjemand gør indsigelser - være en sammenhæng med de øvrige krav. Det sidste vilkår er ikke opfyldt.

DCR, side 225-227, 253-254, 262-268.

### **3. Bør retten tillade fremlæggelsen af guldsmedens erklæring og fotoet?**

Erklæringen om værdiansættelsen er indhentet efter sagens anlæg og må formodes at være sket på baggrund af fotoet og er i hvert fald ikke sket ud fra en besigtigelse. Udgangspunktet er, at der ikke kan ske fremlæggelse, og der er ikke særlige hensyn, der kan begrunde en fravigelse. Der er ikke tale om en sagkyndig erklæring. Værdiansættelsen må ske ved syn og skøn.

Ringen er på dette tidspunkt efter Betinas oplysninger forsvundet. Der kan derfor ikke ske besigtigelse. I hvert fald i en sådan situation bør der kunne foretages syn og skøn ud fra fotos (eller andet). Det er Anders, der har bevisbyrden for værdien, og han kan ikke bebrejdes, at ringen ikke kan fremskaffes. Dette taler også for at tillade syn og skøn på baggrund af foto. Og dermed fremlæggelse af det.

Fotoet er taget før sagens anlæg, men det er ikke afgørende her. Se U 2013.2296 H omtalt i pensum og U 2015.2967 Ø (ikke pensum).

Fotoet skal således bruges i forbindelse med en værdiansættelse, og er derfor ikke et overflødig bevismiddel, jf. § 341.

Det vil være en tilfredsstillende besvarelse, hvis de studerende blot konstaterer, at forbuddet mod fremlæggelse af ensidigt indhentede erklæringer ikke finder anvendelse på fotografier.

Fotoet bør derfor tillades fremlagt, mens erklæringen ikke kan fremlægges.

Erklæringen skal ikke fremlægges som led i en argumentation for, at der skal holdes syn og skøn. En diskussion heraf vil dog ikke trække ned.

DCR, side 517-522, 526-530.

#### **4. Ud fra hvilke overvejelser bør retten fastsætte sagsomkostningerne i sagerne mellem Anders og Betina?**

Sagen hæves i forholdene mellem Anders og Betina.

Da sagen fortsat er under forberedelse, skal omkostningsbeløbene sættes mindre end ved en gennemført hovedforhandling.

Betina har haft advokat, mens Anders har været selvmøder. Betina kan – i det omfang hun anses som vinder af sagen – få dækket (en del af) advokatomkostningerne. Anders vil som selvmøder ikke få tilkendt noget beløb.

Det skal overvejes, i hvilket omfang parterne kan anses som ”mest vindende”.

Der er tale om et samlet forlig, hvor ringen er udleveret til Anders/hans mor, muligvis mod delvist vederlag. Den mulige erstatning fra US Rejser har Betina fået del i, men ikke fuldt ud.

Begge parter har derfor vundet en del og tabt en del. Meget kan derfor tale for at ophæve omkostningerne.

Det endelige resultat er ikke afgørende, men derimod at den studerende ser de opridsede momenter.

DCR, side 459-472.